

**VILNIAUS DAILIŲJŲ AMATŲ ASOCIACIJOS
2019 M. VEIKLOS ATASKAITA**

Vilniaus dailiųjų amatų asociacijos veiklos tikslai ir pobūdis

Vilniaus dailiųjų amatų asociacija (toliau – VDAA) įregistruota 2006 m. kovo 8 d. VĮ Registrų centro Vilniaus filiale; registro tvarkytojas – VĮ Registrų centras. Asociacijos tikslas – koordinuoti narių veiklą, atstovauti narių interesams ir juos ginti bei tenkinti kitus viešuosius interesus siekiant sudaryti sąlygas dailiųjų amatų, menų ir etnografinių mugių klestėjimui Vilniaus senamiestyje, susieti paveldą su dabarties gyvenimo įvairove, puoselėti ir šiuolaikiškai plėsti sunykusią dailiųjų amatų ir etnografinių verslų tradiciją, skatinti amatininkų dirbtuvių, parduotuvių, meno galerijų, etnografinių užėigų steigimą Vilniaus senamiestyje.

Vilniaus dailiųjų amatų asociacija veiklą vykdo adresu Savičiaus g. 10, Vilnius.

Vilniaus dailiųjų amatų asociacijos ir jos narių veikla

2019 m. VDAA vienijo 14 narių:

Amatininkų klubas „Dvaro meistrai“,

Amatų ir menų centras „Nauja sirena“

Atvirosios fotografijos dirbtuvės

Auksakalių gildijos galerija „Meno niša“

Baltijos gintaro meno centras

Galerija „Sauluva“

Galerija-dirbtuvė „Vitražo manufaktūra“

Gintaro skulptūrų muziejus „Amber“

Juvelyrikos mokykla „Vilnensis“

Klubas „Menas sau“

Manufaktūra-galerija „Jūratė“

Vilniaus puodžių cechas

Tautodailininko dirbtuvė-salonas (Klaidas Navickas)

Tekstilės dirbtuvės „Gražioji skiautė“ (Gražina Kriaunevičienė).

2019 m. buvo įgyvendinamos iniciatyvos, siekiant išsaugoti tradicinę miesto amatininkystę ir menus, puoselėti miesto amatų ir mugių tradicijas. Kaip ir ankstesniais metais, VDAA narių dirbtuvių ir galerijų veikla buvo intensyvi, buvo plėtojama vietos ir tarptautinė komunikacija. VDAA narių galerijas-dirbtuves aplankė virš 160 000 lankytojų (2018 m. – panašus skaičius). Apibendrinant 2019 m. Dailiųjų amatų programos vykdymo kiekybinius ir kokybinius pasiekimus – amatininkai su savo gaminiais reprezentavo 20-tyje miesto, 25-oje šalies ir 14 tarptautinių renginių, suorganizavo apie 40 nemokamų miesto parodų, sudalyvavo 15 šalies ir 20 tarptautinių parodų, įgyvendino iki 20 projektų. Pravesta apie 5500 amatų pristatymų ir pažintinių-mokomųjų-ugdomųjų užsiėmimų, kuriuose dalyvavo apie 30 000 vilniečių ir miesto svečių. Šiais metais didžiąją dalį norinčiųjų susipažinti su amatais ar dalyvauti ugdomuosiuose mokymuose sudarė jaunesnės kartos žmonės. Lyginant su praėjusiais metais apie 10 proc. padidėjo moksleivių, studentų apsilankymų dirbtuvėse, apie 1/3 pagausėjo svečių ir turistų iš Japonijos, Kinijos, Rusijos, Europos Sąjungos šalių, JAV. Amatų mokymas dirbtuvėse ir galerijose išlieka profesionaliame lygyje. Mokymo programas yra parengusios 9 dirbtuvės-galerijos, o prie VŠĮ „Vilnensis“ parengtos juvelyrikos mokymo programos, sertifikuotos Žemės ūkio ministerijos, prisijungė knygrišiai Sigitas Tamulis ir Rimas supranavičius bei tekstilininkė Gražina Kriaunevičienė. Apie amatus pristatyti vykstama į mokyklas ir darželius. 6 dirbtuvėse amatų pristatymai ir praktiniai-mokymai pastoviai nustatytu laiku vykdomi anglų kalba.

Vertinant *Dailiųjų amatų, etnografinių verslų ir mugių programą* 2019 m. ir jos pažangą, amatininkų galerijose-dirbtuvėse toliau profesionaliai vykdomos švietėjiškos veiklos bei praktiniai mokomieji užsiėmimai. Daugelis dirbtuvių yra praktinio mokymo ir edukacinių užsiėmimų baze neįgaliesiems ir socialiai remtiniams, o taip pat Vilniaus dailės akademijos studentams. Trečdalis programos dalyvių metai iš metų bendradarbiauja su partneriais iš Liublino, Gdansko, Paryžiaus,

Frankfurto, Sankt Peterburgo, Skandinavijos ir jau reguliariai kviečiami dalyvauti šių miestų organizuojamuose renginiuose, festivaliuose, tarptautinėse mugėse, pleneruose.

2019 m. balandžio 5-7 d. Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūra kartu su VDAA jau penktą kartą iš eilės surengė Europos dailiųjų amatų dienas (toliau – EDAD) Vilniuje „Amatai – vietiniai savitumo ženklai“. Vilniečiai ir miesto svečiai galėjo nemokamai aplankyti 15 amatų dirbtuvių (30 renginių) Vilniuje, Trakuose vyko 8 renginiai, Kaune – vienas. Vilniaus amatų kūrėjai vėl pakvietė į savo dirbtuves, pristatė naujai skukurtus gaminius, demonstravo tradicines ir šiuolaikines technologijas bei savo įgūdžių profesionalumą. Amatininkai atskleidė, kaip apjungus kūrybiškumą, meistriškumą ir patirtį sukuriami unikalūs dirbiniai. Dalyvaudami paskaitose, amatų pristatymuose, suinteresuoti dalyviai pažvelgė į amatų dirbtuvių užkulisus, susipažino su darbo įrankiais, tradicijomis, gamybos ir gaminių kūrimo procesais, o įsitraukdami į pokalbį, keitėsi idėjomis, diskutavo bei patys išbandė ir paragavo amatininko duonos, kurdami ir savo rankomis ką nors pasigamindami. 2019 metų EDAD dalyvavo 15 Vilniaus galerijų – dirbtuvių. Vyko 4 teminės parodos, surengta 30 renginių, dalyvavo virš 750 žmonių (2018 m. – 600 žmonių). Vyko renginiai Trakuose ir Kaune, kuriuos organizavo Trakų krašto kultūros ir amatų asociacija, Trakų tradicinių amatų centras ir Kauno kultūros centras „Tautos namai“. Trakų krašto amatų centre buvo demonstruojama šiaudinių žaislų, papuošimų ir sodų rišimas, rišamos plokščios ir figūrinės verbos, mokomasi marginti Velykinius kiaušinius vašku, vyko pasivaikščiavimai po Angelų kalvą ir drožinėjami angeliukai, karpomos popierinės langų užuolaidėlės, pasakojama apie tradicijas ir atskirų amatų reikšmę mūsų kultūroje bei pristatomi kiti amatai. Kauno kultūros centre „Tautos namai“ dalyviai kūrė mozaiką Lietuvai klasikinės tapiserijos technika „Lietuva – mano veidas“. 2019 m. EDAD dienose nedalyvavo muziejai, nors ir buvo kviečiami prisijungti; kadangi jie jau prieš metus buvo susiplanavę temines parodas bei renginius.

VDAA nariai ir *Dailiųjų amatų, etnografinių verslų ir mugių programos* dalyviai kaip ir kasmet dalyvavo Kaziuko mugėje kovo 1 – 3 d. Šie amatininkai dalyvavo Kaziuko mugės atidarymo ir teatralizuotos eisenos ceremonijoje, bei pačioje mugėje kaip amatininkai prekeiviai visas tris dienas.

Viena svarbiausių veiklų, susijusių su renginių organizavimu Vilniaus mieste, 2019 m. buvo VIII-osios Istorinės Šv. *Baltramiejaus mugės* įgyvendinimas Vilniaus Rotušės aikštėje rugpjūčio 23-24 dienomis. Mugės metu buvo suvienytos Lietuvoje veikiančios atviros dirbtuvės ir senųjų amatų meistrai. Dalyvavo amatininkai iš visos Lietuvos, priklausantys tokioms amatininkų benruomenėms kaip eksperimentinės archeologijos klubo „Pajauta“, amatininkų klubas „Dvaro meistrai“, Vilniaus dailiųjų amatų asociacijos, Senųjų amatų dirbtuvės, VšĮ Amatų gildija. Taip pat mugėje dalyvavo svečiai iš Latvijos ir Čekijos: latviai alavo liejikai Argentum sorbus (Sudraba pīlādzis), tekstilininkės Aija Brikmane ir Madara Briede, keramikai Baiba Dumpe ir Einars Dumpis, muzikos grupė Remdih, žonglierių trupė Vagabundus Collective. Iš viso mugėje dalyvavo apie 70 profesionalių amatininkų, kurie demonstravo vėlyvųjų viduramžių ir Renesanso laikotarpių amatus. Taip pat mugės metu buvo populiarinama ir skleidžiama Vilniaus amatininkų cechų, kūrusių miesto veidą, veikla. Šiuolaikiniai profesionalūs amatininkai dirba ir savo amatus reprezentuoja, remdamiesi autentiškais, per šimtmečius išsaugotomis technikomis, priemonėmis, prietaisais, įrankiais. Mugėje dalyvavo visų pagrindinių miesto amatų cechų atstovai: auksakaliai, juvelyrai, odininkai, kalviai, tekstilininkai, medžio apdirbėjai, keramikai, stikliai, knygrišiai ir kt. Užtikrinant mugės istorinio laikotarpio autentiškumą ir jo pristatymą mugės lankytojams buvo skaitomos paskaitos, demonstruojami įvairūs tradiciniai Vilniaus amatai: odų išdirbimas, emalio menas, auksakalystė, juvelyrika, vitražo gamyba, siūlų gamyba, audimas, verpimas, siuvinėjimas, vilnos dirbinių gamyba, medžio drožyba, keramikiniai dirbiniai, muilo gamyba, duonos kepimas, alavo liejimas, kalvystė, knygrišystė, kepšelių pynimas, gintaro apdirbimas. Mugė prasidėjo iškilminga amatininkų eisena nuo Aušros vartų. Miestiečiai bei Vilniaus svečiai turėjo išskirtinę galimybę išvysti gyvą eisena su autentiškais drabužiais, muzika ir atkurtomis istorinėmis Vilniaus amatininkų cechų vėliavomis. Mugės programos kulturnė dalis buvo praturtinta čekų viduramžių ir Renesanso laikotarpių muzikos grupės „Remdih“ lietuvių Renesanso laikotarpio muzikos grupės „Ambera“ gyvo garso koncertais, čekų fakyry, žonglierių, akrobatų trupės „Vagabundus collective“, brolijos „Viduramžių pasiuntiniai“,

lietuvių viduramžių ir Renesanso laikotarpių šokių trupės „Festa Cortese“ pasirodymais. Bendrą mugės nuotaiką taip pat kūrė elgetos bei budeliai, lankytojai galėjo žaisti viduramžių žaidimus, dalyvauti amatų pristatymuose, demonstravimuose ir edukaciniuose užsiėmimuose patys praktiškai įsijausdami į amatininko kailį. Mugėje dalyvavo Lietuvos tautinių mažumų atstovai – Lietuvos žydų bendruomenės „Beigelių krautuvėlė“, o tai prisidėjo prie Vilniaus miesto ir senųjų Vilniaus amatų istorinio daugiakultūriškumo atskleidimo.

VDAA ir Savivaldybės Dailiųjų amatų programos amatininkai taip pat dalyvavo renginyje *Kultūros naktis* birželio 14 d., tema „Amatai – Vilniaus savitumo ženklai“, Metraštininko kiemelyje Stikliu g. 4. Vilniaus amatininkai demonstravo tradicinių amatų gamybos procesus, mokė ir leido patiems renginio dalyviams kurti ir gaminti. Plevėsuojant amatininkų vėliavoms, dalyviai žiedė ir lipdė iš molio, dekoravo drobinius maišelius augalų antspaudavimo technika, šlifavosi gintarinius amuletus, išmoko pasigaminti odines apyrankes, raktų pakabukus, pjaustė varines plokšteles ir dekoravo jas emaliavimo technika, buvo demonstruojami unikalūs gintariniai styginiai instrumentai. Renginiu siekiama pabrėžti miesto istorinių amatų reikšmę UNESCO Pasaulio paveldo vietai, propaguoti Vilniaus miesto istorinius amatus ir sudaryti sąlygas vilniečiams ir miesto svečiams daugiau sužinoti apie amatų dirbtuves, plėsti žinias ir asmeninius gebėjimus neformaliojo ugdymo priemonėmis bei perduoti jaunuomenei amatininkystės įgūdžius. Šis renginys skirtas Pasaulio lietuvių metams pažymėti.

Dailiųjų amatų, etnografinių verslų ir mugių programos kultūrinės veiklos socialinė-ekonominė grąža Vilniaus miestui:

Socialinė grąža:

- realiai visuomenės poreikiams tarnaujanti kokybiškai sustiprinta ir pozityvi viešoji erdvė (neigiamų efektu minimizavimas), pakelia visuotinę gyvenimo kokybę ir padaro vietovę labiau trokštama gyventi;
- tai kūrybos, žinių apie amatus maži centrai, kuriuose kultūros ir tradicijų atgaivinimą demonstruoja atsidavę profesionalai;
- ugdanti aplinka vaikų ir jaunimo kūrybiškumo kompetencijas, kultūros poreikio iniciatyvas;
- pasiektas proveržis istorinių amatų atgaivinimui, jų įskaitmeninimui ir prienamumui;
- sudaryta galimybė stebėti tradicinių amatų technologinių procesų demonstravimus, kurie veiksmingi mąstymo, elgsenos pokyčiams;
- profesionalius menininkus įtraukia į kultūrinius centrus, ugdymo projektus;
- amatų mokymo paslaugų teikimas užtikrina sąlygas visuomenės užimtumui, profesiniam savęs ieškojimui, gilesniam amatų pažinimui, įgūdžių ugdymui, skleidžiant kūrybiškumą, skatinant žingeidumą, – visa tai ateityje įtakos Vilniaus krašto piliečių aukštesnį intelektualinį kultūrinį išprusimą;
- duodamas pagrindas išsaugoti tapatybę;
- per dailuosius amatus grindžiamas kūrybingumas stiprinantis vaikų, mokinių, studentų, ypač pažeidžiamų grupių žmonių pasitikėjimą savo jėgomis;
- daroma įtaka naujų inovatyvių produktų ir paslaugų kūrimuisi;
- suteikiama kultūrinė įvairovė, įkvėpimas mokytis bei realizuoti savo kūrybines galimybes;
- stiprinama istorinė atmintis, pasididžiavimas savo krašto pasiekimais - gyvąja etninės kultūros tradicija, profesionaliuoju menu, šalies istorija ir kultūros paveldu;
- reikšmingai papildo ir stiprina Vilniaus istorinio miesto centro – UNESCO Pasaulio paveldo vietovės kultūrinį turinį.

Ekonominė grąža Vilniaus miestui 2019 m.:

- per metus VDAA galerijose-dirbtuvėse:
- apsilankė virš 160 000 lankytojų;
- suorganizuota virš 5500 amatų pristatymų ir pažintinių-mokomųjų-ugdomųjų užsiėmimų, kuriuose dalyvavo apie 30 000 vilniečiai ir miesto svečiai;

- sudalyvauta 15 šalies ir 20 tarptautinių parodų;
- dalyvauta 20-tyje miesto, 25-oje šalies ir 14 tarptautinių renginių;
- įgyvendinti iki 20 projektų;

Taip pat 2019 m. vyko tarptautiniai profesiniai mainai, turizmo plėtra, skatinamas smulkusis verslas, plėtojamas konkurencingumas, vyko tarptautinis bendradarbiavimas tarp amatininkų ir menininkų – bendri renginiai, parodos, konferencijos, seminarai;

VDAA nariai:

1. Pailgina ir papildo Vilniaus miesto turizmo sezoną, vilniečiams, miesto svečiams tai puiki galimybės gyvai, iš arti susipažinti su Vilniaus miesto kultūriniu, istoriniu, amatų paveldu;
2. Padidina susidomėjimą Vilniaus miestu, regionu, šalimi.
3. Pristato Vilniaus miesto istorinę meistrystę, jos vystymąsi, išsaugojimą ir perdavimą jaunajai kartai.

Vilniaus dailių amatų asociacijos 2019 m. įgyvendinti projektai

1. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos projektas „Dėl lėšų skyrimo sociokultūrinių paslaugų vyresnio amžiaus žmonėms teikimo projektams įgyvendinti 2019 metais“. Per metus gautas finansavimas – 4.000 eurų, iš kurio per metus pripažinta panaudotu – 4.000 eurų.
2. Lietuvos kultūros tarybos rėmimo programos projektas „Amatų atspindžiai romantiškajame Vilniuje“. Per metus gautas finansavimas – 7.000 eurų, iš kurio per metus pripažinta panaudotu – 7.000 eurų.
3. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos projektas „Viduramžių atgarsiai Vilniaus gatvėse“. Per metus gautas finansavimas – 2.000 eurų, iš kurio per metus pripažinta panaudotu – 2.000 eurų.
4. Lietuvos kultūros tarybos rėmimo programos projektas „Senosios ir tradicinės amatininkystės populiarinimas ir integravimas į švietimo sektorių“. Per metus gautas finansavimas – 4.000 eurų, iš kurio per metus pripažinta panaudotu – 4.000 eurų.
5. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento rėmimo programos projektai „Senas amatas tarnauja šiandienai“- kūrybinių dirbtuvių ciklas miesto bendruomenėms, „Europos dailių amatų dienos 2019. Amatai – vietiniai savitumo ženklai“, „Istorinės Šv. Pranciškaus mugės atgaivinimas – tradicinių amatų šventė Savičiaus gatvėje“ Per metus gautas finansavimas – 3.500 eurų, iš kurio per metus pripažinta panaudotu – 3.500 eurų.
6. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento rėmimo programos projektas „Šv. Baltramiejaus mugės organizavimas“. Per metus gautas finansavimas – 3.000 eurų, iš kurio per metus pripažinta panaudotu – 3.000 eurų.
7. Lietuvos kultūros tarybos rėmimo programos projektas „Istorinė Šv. Baltramiejaus mugė“. Per metus gautas finansavimas – 15.000 eurų, iš kurio per metus pripažinta panaudotu – 15.000 eurų.
8. Lietuvos kultūros tarybos rėmimo programos projektas „Senosios ir tradicinės amatininkystės populiarinimas ir integravimas į švietimo sektorių“. Per metus gautas finansavimas – 4.000 eurų, iš kurio per metus pripažinta panaudotu – 4.000 eurų.
9. Erasmus+ programos Strateginių partnerystės (KA2 Strategic Partnership Project) projektas „E-Academy of Building Trades“. 2019-2022 m. laikotarpiui skirtas finansavimas – 16.598 eurų, 2019 m. panaudotas finansavimas – 1.520 eurų.

Vilniaus dailių amatų asociacijos personalas

2019 m. VDAA dirbo 5 darbuotojai: direktorė, vykdomoji direktorė, dvi vadybininkės, vyr. finansininkė.

Vilniaus dailių amatų asociacijos finansiniai ryšiai su įstaigos vadovais ir kitais susijusiais asmenimis

Rodikliai	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Per metus vadovams priskaičiuotos sumos, susijusios su darbo santykiais	482,67	510,07
Vidutinis vadovų skaičius per metus	1	1

Visuotinis narių susirinkimas skiria VDAA valdybą, kurią sudaro valdybos pirmininkas ir 5 nariai.

Asociacijos vadovybę 2019 m. gruodžio 31 d. sudaro direktorė. 2019 m. vadovui nebuvo išmokėta jokių avansų, suteikta paskolų, garantijų ar turto perleidimo.

Vilniaus dailių amatų asociacijos įsigytas ir perleistas ilgalaikis turtas per finansinius metus

2019 m. ilgalaikio turto piršta nebuvo.

Perleisto ilgalaikio turto per 2019 m. nebuvo.

Vilniaus dailių amatų asociacijos 2019 m. valdybos nariai

1. Darius Gerlikas (valdybos pirmininkas)
2. Gražina Kuzmickienė
3. Diana Stomienė
4. Virginija Rimkutė
5. Irena Sakalauskienė

Vilniaus dailių amatų asociacijos planai ateinantiems 2020 metams

2020 m. VDAA planuojama panaši veikla kaip ir 2019 m. Bus siekiama išlaikyti 2019 m. pasiektus rodiklius bei stengtis juos 2020 m. padidinti. Planuojama teikti paraiškas į ES struktūrinius fondus, Norvegijos finansinio mechanizmo programas, Lietuvos kultūros tarybos, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos, Vilniaus m. savivaldybės priemones. Numatoma vykdyti platesnę edukacinių patyriminių veiklų, suaugusiųjų mokymų ir neformalaus švietimo paslaugų pasiūlą. Didesnį dėmesį planuojama toliau skirti amatininko, menininko, kaip profesionalo, savo srities žinovo, mokytojo, įvaizdžiui visuomenėje formuoti, taip pat platesniam, išsamesniam ir tikslingam amatų programos, edukacinių užsiėmimų informacijos skleidimui, viešinimui formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigoms.

Bene svarbiausias klausimas 2020 metais yra Savivaldybės amatų programos pabaiga 2020-12-31, jos pratęsimas bei tolimesnis veiklos gyvavimas Vilniaus senamiestyje ateinančius 10-15 metų. Asociacija, bendradarbiaudama kartu su Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūra ir Savivaldybe, atsižvelgdama į pastarosios strateginį planą 2020-2030 metams, inicijuos savo vidinės strategijos parengimą ir, svarbiausia, Amatų programos pratęsimą strateginį planą ir naujų jos kryptių kūrimą ir pritaikymą šiandienos reikmėms.

Direktore

Marija Kajotienė